

mal bindingsperiode kunne være anledning til at overveje, om der bl.a. ved aftale om undervisning er behov for en snæver undtagelse til den generelle regel.

Justitsministeriet har herefter bl.a. haft en række drøftelser med berørte brancheorganisationer. I den forbindelse har HTS Handel, Transport og Service, Dansk Erhverv, Sikkerhedsbranchen og Branchen Forbrugerelektronik bl.a. tilkendegivet, at en generel længste bindingsperiode på 6 måneder må forventes at ville føre til højere priser for forbrugerne på en række af de løbende ydelser, der vil blive omfattet af forslaget. En mindre grad af sikkerhed for det fremtidige kundegrundlag, en ringere mulighed for at fordele startomkostninger ud over en længere periode og de øgede administrative omkostninger, der kan være forbundet med hyppigere ændringer i kundegrundlaget, vil således efter disse brancheforeningers opfattelse føre til en ændret prisfastsættelse, som ikke er til brugernes fordel.

HTS Handel, Transport og Service har endvidere udtrykt bekymring for, at der med en længste bindingsperiode på 6 måneder vil kunne »spekuleres« i sæsonudsving og lignende, f.eks. sådan, at aftaler om vejhjælp og lignende vil blive opsagt i de dele af året, hvor behovet herfor erfaringsmæssigt er mindst.

4. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

4.1. Generel regel om længste bindingsperiode og opsigelsesvarsel

4.1.1. Retspraksis og praksis i Forbrugerklagenævnet viser, at aftalelovens § 38 c, jf. § 36, i ikke ubetydeligt omfang anvendes til at ændre bestemmelser om lange bindingsperioder i forbrugeraftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser, jf. ovenfor afsnit 2.2.

Forbrugeroombudsmanden har endvidere over for Justitsministeriet oplyst, at han løbende modtager en betydelig mængde klager over og spørgsmål om længden af bindingsperioder og opsigelsesvarsler i forbrugerkontrakter.

Justitsministeriet finder, at det forhold, at der jævnligt opstår spørgsmål om anvendelse af aftalelovens § 38 c, jf. § 36, på dette område, taler for at indføre en generel regel om længste bindingsperioder og opsigelsesvarsler, idet dette vil kunne medføre en klarere retsstilling til fordel for begge parter. Aftalelovens § 38 c, jf. § 36, bør i højere grad have karakter af en »nødbremse«, som alene anvendes i særlige tilfælde, idet afgørelsen af, om et aftalevilkår kan tilsidesættes eller ændres i medfør af denne bestemmelse, beror på en helt konkret, individuel vurdering af den enkelte af-

tale og parternes forhold, og udfaldet af denne vurdering vil ofte være vanskelig for parterne at forudse.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet, at der bør indføres en generel regel om længste bindingsperiode og opsigelsesvarsel i de omhandlede forbrugeraftaler.

4.1.2. Justitsministeriet finder, at længden af den maksimale bindingsperiode og det hertil knyttede opsigelsesvarsel bør fastlægges på grundlag af en afvejning af forskellige hensyn. Navnlig bør forbrugerne ikke kunne bindes i så lange perioder, at det er vanskeligt at vurdere aftalens fulde konsekvenser på aftaletidspunktet. Samtidig bør der tages hensyn til de erhvervsdrivendes interesse i at kunne tilrettelægge deres forretninger på en effektiv og hensigtsmæssig måde. Endvidere bør der lægges vægt på hensynet til at fremme en hensigtsmæssig prisdannelse og effektiv konkurrence.

Løbende kontrakter er karakteriseret ved, at de vedrører fremtidige ydelser, og forbrugeren kan således have vanskeligt ved fuldt ud at bedømme aftalens konsekvenser på tidspunktet for aftalens indgåelse. Endvidere kan forbrugeren forudsætninger for at indgå aftalen ændre sig i kontraktperioden som følge af ændringer i forbrugeren indtægtsforhold eller forbrugeren behov og muligheder for at benytte sig af aftalen, uden at forbrugeren kunne forudse dette på tidspunktet for aftalens indgåelse.

Den erhvervsdrivende har på den anden side en anerkendelsesværdig interesse i at kunne indrette sin forretningsvirksomhed sådan, at virksomhedens ressourcer mv. udnyttes bedst muligt. Bindingsperioder må i løbende kontraktforhold anses for at være et væsentligt redskab for den erhvervsdrivende til at mindske udsving i udnyttelsen af virksomhedens ressourcer over tid, og til at muliggøre, at eventuelle startomkostninger fordeles over en passende periode.

De praktiske erfaringer fra de områder, hvor der i dag gælder regler om relativt korte maksimale bindingsperioder, synes at vise, at disse regler ikke generelt forringer forbrugernes muligheder for at opnå gunstige rabatter. Det gælder f.eks. med hensyn til aftaler om avisabonnementer, hvor der efter gældende ret er en maksimal bindingsperiode på 6 måneder, jf. forbrugeraftalelovens § 25, stk. 2. Denne regel synes ikke at have medført, at der ikke indgås abonnementsaftaler for en længere periode med lavere stykpris, selv om forbrugeren altså efter loven vil have ret til at opsigte aftalen efter 6 måneder.

På mobiltelefonområdet ses der også at blive gjort flittig brug af rabatordninger i praksis, selv om der på